

DÉLMAGYARORSZÁG

SZEGED. Szerkesztőség: Somogyi ucca 22. I. em. Telefon: 23-33. - Kisebbségi hivatal, külcsönkönyvtár és irodája: Aradi ucca 8. Telefon: 13-06. - Nyomda: Löw Lipót ucca 19. Telefon: 26-34. Távirati és levélcím: Délmagyarország Szeged

Csütörtök 1932 okt. 13
Ara 16 fillér
VIII. évfolyam, 234. sz.

ELŐFIZETÉ : Napon a helyben 3.20
Vidéken és Budapesten 3.60, külföldön
6.40 pengő - Eryes szám ára hétköz-
nap 16, vasár- és ünnepnap 24 fill. H r-
delések felvétele tarifa szerinti. Megle-
lenik hétfőki kivételével naponta reggel

Nem fizetünk !

Romhányi beszédében azt mondta Magyarország miniszterelnöke, hogy nekünk *kelet-európai politikát* kell folytatnunk. Semmi kétségünk nem fűződhetik ahhoz, hogy a kelet-európai politika nem a kelet-európai módszereket, hanem a kelet-európai *geográfiai* helyzetből folyó feladatokat tüzi ki maga elé célul.

Ebből a szemszögből, amit éppen úgy nem lehet helyteleníteni, mint a nehézemlékü státárium eltörlését, vetődik most fel a kérdés: *mit követel a kelet-európai politika a jövő-tételek kérdésében?* S a kérdést a romhányi kijelentéstől függetlenül Magyarország egyik legelevenebb szelleme, Hegdüs Lóránt veti fel s mutat rá ezzel a kérdéssel kapcsolatosan a Bethlen-kormány nemzetközi tárgyalásainak egyik legsúlyosabb tévedésére. Pár nappal ezelőtt Bethlen István nyilatkozott arról, hogy miért nem vállalkozott kormányalakításra s ebben a nyilatkozatában elmondotta, hogy az optánkskérdés küszöbön álló tárgyalása olyan kormányelnököt kívánt, aki ebben a kérdésben *személyileg érdekelve* nincs. Ez a nyilatkozat nyílt beismerése annak, hogy a hágai tárgyalásokat magyar részről olyan államférfi vezette, aki a tárgyalások kimenetelében anyagilag a saját személyében is érdekelve volt s amikor a tisztultabb közvélemény, amit már se ünnepi lakomákkal, se, mint ahogy Hegdüs Lóránt mondja, *közéletünk egyik legcsunyább jelenségével*, a megrendelt törvényhatósági tünemények sorozatával, se sokszorosított vezércikkek pergőfüzévével nem lehet ítélőképességében megzavarni, kezdte belátni, hogy Magyarország számára semmi előnyt nem hozott az a pénzügyi függetlenség, amit Hágában kivívtak, de kötelezettségeket és terheket jelentett, akkor visszamenőleg alig lehet már megállapítani, hogy a tárgyaló képviselők objektívítását személyi érdekeltységük mennyiben befolyásolta. Ugy ünnepelték itthon a hágai győzelmet, mint a pénzügyi függetlenségünk megszületését, a pénzügyi függetlenségünket pedig úgy ünnepelték, mint ami az egyetlen feltétele annak, hogy a hosszulejáratu külföldi kölcsönhöz hozzájussunk. Ezt a hosszulejáratu külföldi kölcsönt nem kaptuk meg s a pénzügyi függetlenségünket csak arra tudtuk felhasználni, hogy aranyainkat és valutáinkat befizethettük — az optánsaink javára.

Németország nem fizet jóvátételt, Bulgária nem fizet jóvátételt, fizethetünk-e hát jóvátételt mi? S ha nem fizethetünk a fegyverrel győző államoknak, fizethetünk-e saját állam polgárainknak? Ha a vilézségi érem járulékait valorizálni nem tudjuk, ha nem tudunk eleget tenni a hadikölcsönt jegyzőkkel szemben vállalt *becsületbeli kötelezettségünknek*, vállalkozhatunk-e arra, hogy az optánsok igényét mi magunk elé i sük ki, mi vállalhatjuk-e magunkra azoknak a kötelezettségeknek teljesítését, amiket a kötelezett államok megtagadtak? Ha a magyar állam a maga *artozását* megfizetni nem képes, megfizetheti-e — Romániáét?

A kelet-európai jóvátételi konferencia küszöb előtt áll s ha kelet-európai politikát akarunk folytatni, *nem lehet kétséges az ország álláspontja*. Nem fizetünk jóvátételt és nem fizetünk az optánsoknak. A legelső feladatunknak azt kell elismernünk, hogy a hágai megállapo-

dást *eltörljük*. A külföldi hitelezőinknek nem tudunk fizetni s nem hogy a töleörlesztés esedékes részleteit le tudnánk róni, de még kamatfizetési kötelezettségünknek sem tudunk megfelelni. Mit szólnának hitelezőink ahhoz, hogy amikor velünk szemben kötelezettségeinknek megfelelni nem tudunk, akkor aranyban és nemes valutában, vagy akár pengőben eleget teszünk az optánsokkal szemben feleslegesen és hiábavalóan vállalt kötelezettségeinknek. Ez a kötelezettségvállalás egyoldalú volt s éppen azért nem tartható fenn. Nem mondjuk azt, hogy az optánsoknak az utódállamokkal szemben támasztott igénye nem jogos s nem mondjuk azt sem, hogy a magyar kormánynak nem erkölcsi kötelessége az optánsok követelését az utódállamokkal szemben elismertetni. De mi magunk, a magyar állam csak akkor elégítheti ki az optánsok követelését, ha minden erősebb jogcímen támasz-

tott követelést már kielégített. Amíg azonban kielégítetlenek a megalapozottabb jogi és indokoltabb erkölcsi jogcímen támasztott igények, amíg a rokkantaknak, a hadiárvaiknak, a hadiözvegyeknek ezerszer előbbre való igényeit teljesíteni nem tudjuk, amíg a hadi érdemekért földhöz juttatottak megszöknek a jutalmul kapott földről, mert annak terheit viselni nem tudják, amíg kifizetésü állami és törvényhatósági alkalmazottak létminimumot alig elérő fizetését kell megcsonkítani az állami költségvetés szanálása érdekében, amíg ingyenkonyhára járnak olyanok is, akik mindenüket odaadták az államnak bízva az állam ígéretében, köteleze ségvállalására s *eljesítőképességében*, addig mi *nem fizethetünk jóvátételt sem a győzőknek, sem az optánsoknak*. Mankók és szegénységi bizonyítványok ezzel állnak utjában az optánskövetelések teljesítésének s a jóvátétel fizetésének.

Pénteken Budapest szombaton Szeged temeti gróf Klebelsberg Kunót

A budapesti beszentelés után -különvonat hozza Szegedre a koporsót, amelyet a fogadalmi templom kriptájában díszsírhelyen helyeznek el

A polgármester megemlékezése a törvényhatóság szerdai közgyűlésén

(A Délmagyarország munkatársától.) Csak szerdán bontakozott ki teljes komorságában az a gyász, amelyet gróf Klebelsberg Kunó halála borított Szegedre. A középületek ormáiról fekete zászlók hirdették a város veszteségét.

Dr. Somogyi Szilveszter polgármester, akit teljesen letört a csapás, szerdán délelőtt dr. Pálffy József polgármester-helyettes elnökletével bizottságot alakított az elhunyt

szegedi temetésének előkészítése

céljából. A bizottság tagjai dr. vitéz Szabó Géza kulturtanácsnok, Berzenczey Domokos műszaki főtanácsos, dr. Balogh István lelkész, dr. Ketter Tibor főispáni titkár. A polgármester értesítést kapott Budapestről, hogy pénteken délelőtt tizenegy órakor lesz a gyászszertartás. A koporsóba zárt halottat vonaton szállítják Szegedre és ide este fél 10 órakor érkezik meg. A koporsó szombat reggelig az állomáson marad és

a szegedi gyászszertartás

reggel kilenc órakor kezdődik, amikor fiatalas gyászmenettel kísérik be a halottat a fogadalmi templomba. A templomban rekviem lesz, utána *kiviszik a koporsót a templom elé* és ott felravatalozzák. A város nevében a polgármester mond búcsuztató beszédet, az egyetem nevében dr. Schmidt Henrik rektor búcsuztatja és búcsuztatót mond az egységes párt nevében dr. Winkler Elemér. Azután leviszik a koporsót a templom kriptájába és a kereszthajó keleti oltára alatt helyezik el.

A fogadalmi templom kriptájában

világiakat — mint ismeretes — csak eözetes szentszéki engedéllyel lehet temetni. Gróf Klebelsberg Kunó még 1928-ban kért a szentszéktől dr. Glattfelder Gyula püspök útján engedélyt a maga és a felesége számára, hogy a templom kriptájába temetkezhessék. Az en-

gedély már régen megérkezett és így nincs egyházi akadály annak, hogy gróf Klebelsberg Kunót annyiszor hangoztatott kívánsága szerint a templom kriptájában helyezték nyugalomra. A gyászszertartást Szegeden is a megyéspüspök végzi.

A polgármester utasítására szerdán délelőtt műszaki és egyházi bizottság tartott helyszíni szemlét a fogadalmi templom kriptájában, hogy kijelölje

Klebelsberg Kunó sírhelyét

és megállapítsa, hogy milyen átalakításokra van szükség. A megoldás ideiglenes jellegű lesz, mert a kripták végleges kiépítésének ter-
vét a város fedezethiány miatt még nem hajthatta végre.

Dr. Tóth Béla főjegyző a polgármester megbízásából szerdán délután felutazott Budapestre, hogy tájékoztassa a családot a temetés szegedi programjáról és állandó összeköttetést tartson fenn a család és a város között.

A budapesti temetésre pénteken reggel nagyobb küldöttség megy fel dr. Somogyi Szilveszter polgármester vezetésével. A küldöttség önként jelentkező tagokból alakul meg. A jelentkezőket a főispáni és a polgármesteri hivatal jegyzi fel.

A polgármester szerdán reggel a következő

láviraírat

küldte Klebelsberg Kunó özvegyének:

„Kegyetlen Asszonyom! Szeged város egész közönsége mélyen megrendülve értesült nagyrabecsült és osztatlanul szeretett országgyűlési képviselőjének, a nemzet kiváló nagy fiának, Klebelsberg Kuno gróf önmagáért való méltóságának történelmi hivatása munkássága életében váratlanul bekövetkezett elhunytáról. A város hatósága és közönsége pótolhatatlan veszteséget érez nemes patrónusának elvesztésében és mélyen átértett részvételt osztok Nagyméltóságod hitvesi gyászában. Fogadjon kérem Kegyetlen Asszonyt úgy magam, mint a város hatósága és